

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 240
van **JORIS NACHTERGAELE**
datum: 20 maart 2020

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

Moldavië - Ontmoeting met de president en geplande handelsmissie

Op 3 maart ontving de minister-president de president van Moldavië Igor Dodon in Brussel. Hij sprak met hem over de handelsrelaties tussen Vlaanderen en Moldavië, de relatie tussen Moldavië en de Europese Unie en het Eastern Partnership, waarvan Moldavië deel uitmaakt. Hij kondigde daarnaast een Vlaamse handelsmissie aan die in oktober naar Moldavië zal afreizen. Deze handelsmissie zal ook Roemenië aandoen.

Moldavië heeft recent een politieke crisis achter de rug waarbij in 2019 de pro-Europese regering van premier Maia Sandu viel en werd vervangen door een socialistische en pro-Russische regering van Ion Chicu. Politieke instabiliteit zorgt maar zelden voor vertrouwen van internationale investeerders en positieve economische vooruitzichten. Toch is Moldavië voor Vlaanderen een zeer interessante handelspartner. Niet enkel heeft Moldavië een zeer interessante ligging vlak bij de Zwarte Zee, ook heeft Vlaanderen hier heel wat troeven uit te spelen als het gaat over infrastructuur of onze sterke farmaceutische sector.

Nu de invloed vanuit Rusland is vergroot onder de huidige regering, maken heel wat internationale waarnemers zich zorgen over de mensenrechten en vrijheden in het land. Ook de huidige Moldavische president heeft zich reeds in 2017 uitgesproken tegen de Pride Parade in Chisinau omdat deze naar eigen zeggen ingaat tegen de traditionele waarden van Moldavië.

1. Hoe schat de minister-president de huidige politieke situatie in Moldavië in? Welke invloed had de politieke crisis van het land op de economische relaties met Vlaanderen en hoe schat hij deze relaties op korte en lange termijn verder in nu de invloed van Rusland groter is?
2. Kan de minister-president meer details geven over het gesprek met Igor Dodon? Hoe kijkt de president naar de relaties met de landen binnen de EU en het Eastern Partnership?
3. Welke insteek zal de handelsmissie naar Roemenië en Moldavië hebben? Kan de minister-president meer details geven over de doelen van deze handelsmissie en de Vlaamse sectoren die hiervoor in aanmerking kunnen komen? Werden hier reeds aanmeldingen voor genoteerd?
4. Heeft de minister-president in zijn onderhoud met de president gesproken over de mensenrechten en de vrijheden van de Moldavische bevolking? Hoe zal deze bezorgdheid worden aangekaart in de handelsmissie van oktober?

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, ICT EN FACILITAIR MANAGEMENT

ANTWOORD

op vraag nr. 240 van 20 maart 2020

van **JORIS NACHTERGAELE**

1. Moldavië komt uit een politiek instabiele periode met drie regeringen op een jaar tijd. In juni 2019 waren er kortstondig zelfs twee regeringen tegelijkertijd. De huidige regering van technocraten maakte een behoorlijke start en gaf de aanzet tot een aantal hervormingen.
Ik heb niet de indruk dat de politieke moeilijkheden een invloed hebben op de (economische) relaties met Vlaanderen. In 2018 bedroeg de uitvoer van Vlaanderen naar Moldavië 34,89 miljoen euro, terwijl de totale jaarlijkse invoer 8,03 miljoen euro bedroeg. Voor 2019 zijn nog geen volledige cijfers beschikbaar, maar de exportcijfers tot en met november tonen een stijging van 1,56% in vergelijking met dezelfde periode een jaar eerder. Vlaanderen is daarbij goed voor meer dan 90% van de totale Belgische jaarlijkse export naar Moldavië.
Het is niet duidelijk of de invloed van Rusland veel groter is geworden. Een knelpunt in het land is de verdeeldheid van de bevolking, waarvan de helft op Rusland is georiënteerd en de andere helft meer wil aansluiten bij de Europese Unie. De Russische invloed was in het verleden al aanzienlijk. 35% van de bevolking spreekt Russisch en vrijwel alle energie die in Moldavië wordt verbruikt, komt uit Rusland. Bijna 70% van de landbouwproductie wordt geëxporteerd naar Rusland.
2. Ik heb het in eerste instantie met president Dodon gehad over de politieke situatie in zijn land. Moldavië blijft meer algemeen streven naar goede relaties met de EU. Hij benadrukte dat de regering op het juiste pad zit en een traject uittekent dat de prioriteiten van het hervormingsproject (het zogenaamde Reform Programme) zal volgen. Moldavië ontving tot nu toe bijna 700 miljoen Euro uit dit programma.
De president toonde zich wel ongelukkig over het gebrek aan dynamisme van het Eastern Partnership van de EU. Hij gaf aan hierover een gesprek met de Europese Commissie te hebben aangevraagd. Verder vertelde de president dat er een grote diaspora aan de gang is vanuit Moldavië naar Europese landen.
Daarnaast hadden we het over de mogelijke gevolgen van de brexit, een weerkerend onderwerp in mijn gesprekken met buitenlandse gasten. Moldavië heeft een bilateraal handelsakkoord met het Verenigd Koninkrijk (VK). De president hoopte vurig dat de brexit geen al te grote impact zou hebben op de bestaande betrekkingen met het VK. Met de andere landen van de EU heeft Moldavië vrij normale relaties. Duitsland en Italië zijn de voornaamste Europese handelspartners en de president vertelde me dat er een constante groei zit in hun bilaterale relaties.
3. U wijst er terecht op dat Moldavië voor Vlaanderen potentieel een interessante handelspartner is. Niet alleen heeft Moldavië inderdaad een gunstige ligging vlak bij de Zwarte Zee, Vlaanderen heeft zelf heel wat troeven uit te spelen als het gaat over infrastructuur of een sterke farmaceutische sector. Vlaamse bedrijven kunnen bovendien zorgen voor de levering van uitrusting, technologie en expertise in verschillende sectoren zoals de landbouw- en voedingsindustrie.

Het land biedt dus zeker opportuniteiten voor onze bedrijven, wat net de aanleiding is van voor de groepszakenreis, die ook buurland Roemenië zal aandoen. De focus van de groepszakenreis ligt op individuele b2b-afspraken en een officiële delegatie is niet voorzien. Flanders Investment & Trade (FIT) liet weten dat de inschrijvingen nog niet

werden opgestart. Er wordt bij de Vlaamse bedrijven wel gepeild naar de interesse. De geplande datum van 27 oktober tot 30 oktober ek. is nog onder voorbehoud ingevolge de coronacrisis.

4. Het respect voor de fundamentele waarden is een terugkerend onderwerp bij mijn ontvangsten. De president gaf aan dat de nieuwe regering inzet op de nodige hervormingen. Hij verwees naar de tiende ronde van de mensenrechtendialoog tussen de EU en Moldavië, die plaatsvond op 13 november 2019 in Chisinau. In de slotverklaring van die bijeenkomst verklaarde Moldavië zich in te zetten voor het volledige respect voor de democratische grondslagen, de rechtstaat, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.
Ik heb eveneens de situatie in de naar autonomie strevende regio Transnistrië aangekaart. De president benadrukte in dit verband dat er een permanente dialoog bestaat met de regio en blijft overtuigd dat die tot oplossingen zal leiden.